

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

MSP/DRiR-GD-561/14(DRiR/3145/14)

Warszawa, dnia 28 października 2014 r.

SEKRETARIA T
Biura Prac SenackichPan
Bogdan BorusewiczWpłynęło dn. 30.10.14
nr 6410 podpis. [signature]Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie Senatora Rzeczypospolitej Polskiej Pana Jana Marii Jackowskiego (znak: BPS/043-11-2628/14) złożone wspólnie z innymi Senatorami podczas 61 posiedzenia Senatu RP w dniu 25 września 2014 r. w sprawie *uregulowania stosunków własnościowych w Polsce w postaci projektu ustawy reprivatyzacyjnej*, działając w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi pragnę poinformować, co następuje.

Realizacja roszczeń reprivatyzacyjnych w zakresie zwrotu bezprawnie przejętych przez Państwo majątków ziemskich lub uzyskiwania odszkodowań z tego tytułu jest obecnie wbrew temu co twierdzą w oświadczeniu Panowie Senatorowie, w sposób nieprzerwany realizowana. W praktyce polega to na odzyskiwaniu w naturze części dawnych majątków (chodzi zwłaszcza o zespoły dworsko-parkowe), jak również do wypłaty odszkodowań, w przypadkach gdy zwrot taki nie jest możliwy.

W zakresie mienia przejętego w oparciu o przepisy dekretu z dnia 6 września 1944 r. *o przeprowadzeniu reformy rolnej* dochodzenie i weryfikacja roszczeń odbywa się poprzez wystąpienie z żądaniem ustalenia, czy przejęta nieruchomość zalicza się do określonych w art. 2 ust. 1 lit. e) tego dekretu norm obszarowych.

Naczelny Sąd Administracyjny uchwałą z dnia 10 stycznia 2011 r. (sygn. akt I OPS 3/10), potwierdził, iż § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. *w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej* może stanowić podstawę do orzekania w drodze decyzji administracyjnej o tym, czy dana nieruchomość lub jej część wchodzi w skład nieruchomości ziemskiej, o której mowa w art. 2 ust. 1 lit. e) dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. *o przeprowadzeniu reformy rolnej*.

Postępowania w tym zakresie prowadzone są przed wojewodami właściwymi ze względu na miejsce położenia przejętej nieruchomości, a w drugiej instancji przed Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Decyzja stwierdzająca wadliwość nacjonalizacji stanowi dla dawnych właścicieli lub ich spadkobierców podstawę do ubiegania się o zwrot mienia w ramach postępowania cywilnego przed sądem powszechnym w przedmiocie uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Osoby te korzystają ze swoich praw i tego typu postępowania toczą się przed organami administracji oraz sądami powszechnymi.

Odnosnie podjęcia inicjatywy legislacyjnej w zakresie ustawy regulującej kwestie reprivatyzacyjne w sposób systemowy, pragnę poinformować, iż obecnie w Ministerstwie Skarbu Państwa nie są prowadzone prace legislacyjne w tym zakresie. Ostatni projekt

regulacji w zakresie reprivatyzacji został przygotowany w Ministerstwie Skarbu Państwa w 2008 r. Jednakże w związku z opinią Ministra Finansów, iż przyjęcie ustawy wiązałoby się z istotnym skokowym wzrostem długu publicznego oraz z uwagi na konieczność ograniczania nadmiernego deficytu budżetowego, jak też mając na względzie duże obciążenie finansowe wynikające z projektowanej ustawy, w marcu 2011 r. podjęta została decyzja, że projekt ten nie będzie kierowany pod obrady Sejmu.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przekazanym stanowisku zwraca uwagę, iż problem zasadności i możliwości uchwalenia regulacji o charakterze reprivatyzacyjnym powinien być rozpatrywany w kontekście szerszym aniżeli tylko dekretu PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. Bez wątplenia właściciele majątków ziemskich poddanych nacjonalizacji na cele reformy rolnej stanowili poważną grupę osób dotkniętych skutkami zmian politycznych po II wojnie światowej, nie można jednak zapominać o innych rodzajach przejętego mienia, np. nieruchomościach miejskich, przemysłowych czy lasach. Nawet przyjęcie symbolicznej kompensacji pieniężnej, obejmującej wszystkie podmioty dotknięte skutkami nacjonalizacyjnymi wiązałoby się z koniecznością wyasygnowania na ten cel kwoty około 20-30 mld zł.

Jednocześnie pragnę poinformować, iż niezależnie od braku jednolitych uregulowań w zakresie reprivatyzacji, w ostatnim czasie obserwowany jest znaczący wzrost roszczeń skutkujących zwrotem przejętych nieruchomości rolnych. Aktualne orzecznictwo sądowe rozszerza uprawnienia dawnych właścicieli nieruchomości wskazując chociażby, iż komunalizacja mienia przejętego w ramach reformy rolnej nie stanowi przeszkody do zwrotu tych nieruchomości w naturze.

Potwierdzeniem tego są liczne wystąpienia jednostek samorządu terytorialnego, informujące o dokonywanych przez samorząd zwrotach nieruchomości bezprawnie znacjonalizowanych w ramach reformy rolnej na rzecz prawowitych właścicieli oraz o negatywnym wpływie tych zwrotów na możliwość realizacji zadań ustawowych jednostek samorządu terytorialnego.

Co do zasady, zwrot bezprawnie znacjonalizowanej nieruchomości nie jest możliwy w sytuacji gdy jej aktualnym właścicielem jest podmiot prywatny. W takim przypadku dawni właściciele lub ich spadkobiercy mają możliwość ubiegania się przed sądem powszechnym o stosowne odszkodowanie.

Odszkodowania te pokrywane są z funduszu celowego pn. Fundusz Reprivatyzacji, ze środków którego od 2001 r., tj. od utworzenia Funduszu do dnia 30 września 2014 r. wypłacono odszkodowania w łącznej kwocie ponad **1,6 mld zł**, w tym zrealizowano wnioski Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wypłatę odszkodowań z tytułu mienia przejętego w ramach reformy rolnej na kwotę ponad **296 mln zł**.

W tym miejscu należy wskazać, iż w ostatnich latach nastąpił wyraźny wzrost wypłacanych z Funduszu odszkodowań. Dla przykładu w 2010 r. ze środków Funduszu Reprivatyzacji wypłacono odszkodowania na łączną kwotę ponad **82 mln zł**, podczas gdy w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 września bieżącego roku wypłacono łącznie już ponad **300 mln zł**.

Powyższe dowodzi, iż państwo polskie stale realizuje zobowiązania o charakterze reprivatyzacyjnym.

Do wiadomości:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
znak: SPRM-7813-606-(1)/1

MINISTER SKARBU PAŃSTWA
z up. p.
Rafał Baniak